

**HE 162/2020
POTILASVAKUUTUKSEN JA
TYÖELÄKKEIDEN
YHTEENSOVITTAMISEN MUUTOKSET**

**Kirsi Terhemaa
Neuvotteleva
virkamies**

4.11.2020

Esityksen taustaa ja tavoitteet

- Valmistelun pontimena huoli vakuutuksen kustannusten kasvusta sekä asiakaspalaute yhteensovituksen käytännön hankaluuksista.

Tavoitteet

- Yksinkertaistetaan potilasvakuutuksen ja työeläkkeen yhteensovittamista niin että vahingon kärsinyt ei joudu toistuvien yhteensovitusratkaisujen kierteeseen
- Potilasvakuutusjärjestelmältä poistetaan taloudellinen rasite, joka aiheutuisi 1.1.2021 alkaen, jos potilasvakuutusjärjestelmä olisi ensisijainen korvausjärjestelmä suhteessa työeläkejärjestelmään nähden.
- Varaudutaan potilasvakuutusmarkkinassa tapahtuviin muutoksiin

Potilasvakuutuksen ensisijaisuus vahingon kärsineen näkökulmasta

- Potilasvakuutuksen ansionmenetyskorvaukset muuttuivat ensisijaisiksi työeläkkeeseen nähden v. 2017 työeläkeuudistuksessa
- Myös potilasvakuutuslakiin kirjattiin ensisijaisuus työeläkkeeseen nähden
- Muita muutoksia ei tehty, joten potilasvakuutus jäi edelleen toissijaiseksi esim. kansaneläkkeeseen nähden
- Potilasvakuutuksen erilainen asema etuuksien yhteensovittamisessa johtaa kehään, jossa minkään järjestelmän lopullista vastuuta ei saada määriteltyä.
- **Vahingon kärsineen kannalta menettely on epäselvä ja vaikeasti ymmärrettävä.**

Ensisijaisuuden aiheuttamat kustannukset

- Potilasvakuutuksen ottaminen on pakollista terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittaville yhteisöille ja yksityisille elinkeinonharjoittajille.
- Vakuutuksenottajat rahoittavat vahinkoa kärsineille maksettavat korvaukset vakuutusmaksuillaan, joista julkisen sektorin osuus oli v. 2017 85 %.
- Tärkeimpiä vakuutuksenottajia ovat sairaanhoitopiirit, joiden vakuutus kattaa piirin alueella sijaitsevat julkiset terveyden ja sairaanhoidon laitokset.
- Korvausmeno n. 36 Me/v
- Työeläkeuudistuksen yhteydessä ensisijaisuuden muuttumisen vaikutukseksi arvioitiin n. 4 Me
- **Korvausmenon nousuksi ensisijaisuuden vuoksi arvioidaan vuositasolla jopa 60 % eli 59 Me/v**

Potilasvakuutuksen toissijaisuus esitetään palautettavaksi vahingon kärsineeseen nähden

- Selventää vahingon kärsineen asemaa
 - Toimeentulo maksetaan pääasiassa eläkejärjestelmästä ja vasta kun potilasvakuutuksen ansionmenetyskorvaus olisi suurempi, myös potilasvakuutus maksaa korvausta
- Potilasvakuutuksesta maksettavat ansionmenetyskorvaukset palautetaan toissijaiseksi suhteessa työeläkejärjestelmän perhe- ja vanhuuseläkkeisiin
 - Korvausmeno pienenee arviolta 12 Me/v, mistä kuntatalouden osuus on n. 10 Me/v
- Yhteensovituksen aiheuttama hallinnollinen työ vakuutuslaitoksissa vähenee
- Työeläkejärjestelmästä maksettavien työkyvyttömyyseläkkeiden ja kuntoutusetuuksien osalta ensisijaisuus säilytetään rahoituksellisesti
 - eläkelaitoksella oikeus saada maksamansa työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusetuus takaisin Potilasvakuutuskeskukselta
 - Takaisinsaanti ei näy potilasvahingon kärsineelle

Muut ehdotetut muutokset potilasvakuutuslakiin

- Potilasvakuutusmarkkinassa on muutoksia
 - Sairaanhoidopiirien oma potilasvakuutusyhtiö vireillä
 - Kiinnostus potilasvakuutuksen tarjoamiseen on vähentynyt
- Täsmennetään säännöksiä, jotka koskevat vakuutuksen antamiseen liittyviä velvollisuuksia
- Potilasvakuutusjärjestelmän takautumisoikeutta koskeviin pykäliin tehdään ensisijaisuuden poistumisesta koskevat muutokset ja epäselviksi osoittautuneita pykäläitä täsmennetään.

Muuta

- Työtapaturma- ja ammattitautilain säännökseen työansioon kuuluvista suorituksista lisätään työpanososinko
 - Vastaava muutos on jo tehty työntekijän eläkelain osalta ja tulee voimaan 1.1.2021
- Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä annetun lain voimassaoloa jatketaan kahdella vuodella vuoden 2022 loppuun saakka
 - Osatyökyvyttömyyteen liittyvien kannustinloukkujen purkamiseen tähtäävän ns. lineaarisen mallin valmistelu edelleen käynnissä, joten määräaikaista lakia ehdotetaan jatkettavaksi